

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Elin Sjöberg

Medias bild av misstänkta kvinnor med särskilt fokus på Sommarstugemordet

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Sverker Jönsson

Termin: HT 2017

Innehåll

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	3
1. INLEDNING	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och frågeställningar	4
1.3 Avgränsningar	5
1.4 Metod och material	5
1.5 Tidigare forskning	6
1.6 Uppsatsens disposition	6
2. KRIMINALJOURNALISTIK	6
2.1 Bakgrund	6
2.2 Varför blir vissa händelser nyheter?	7
3. KVINNLIGA MISSTÄNKTA I MEDIA	9
3.1 Bakgrund	9
3.2 Medias beskrivning av misstänkta kvinnor	10
4. SOMMARSTUGEMORDET OCH ISABELLA FREDRIKSSON	14
4.1 Bakgrund	14
4.2 Medias återgivning av händelseförloppet	14
4.3 Aftonbladets skildring av Isabella Fredriksson	15

4.4 SVT:s skildring av Isabella Fredriksson	18
5. ANALYS	21
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	27

Summary

Media that isn't public service finance their business through selling ads. Journalists and editors therefore choose the context of their media depending on what they believe will sell and there are circumstances that increase the newsworthiness of a story. Female suspects make up about 20 % of all the people suspected of crimes. Stories involving female suspects are therefore sensational and unpredictable and these stories will always be newsworthy. During 2016 and 2017, the news media turned much of their attention towards a criminal case that got the name "Sommarstugemordet" (The cabin murder). It involved one man's drowning and a knife attack on a sleeping couple. Sommarstugemordet contained several factors that creates newsworthiness, amongst others violence and a female suspect.

Criminal research is based on men and, as a result, there aren't any explanations regarding why women commit crimes. Because of that, media tends to use standard descriptions of the woman to explain why she stands suspected of a crime. She can become monster or victim, bad wife, mythical monster or described through her sexuality. There were two suspects of Sommarstugemordet, one man and one woman, and media focused on the female. My thesis aims to explain the reasons behind the case's huge attention in the media and I will study how the media described the female suspect through an empirical analysis of articles published by SVT and Aftonbladet before the trial.

Sammanfattning

Media som inte utgör public service finansieras genom annonsförsäljning. Det leder till att tidningarna väljer ut sitt innehåll utifrån vad de tror säljer och det finns vissa omständigheter som ökar nyhetsvärdet i en händelse. Av de som står misstänkta för brott utgör kvinnor cirka 20 %. Den låga andelen medför att händelser med kvinnliga misstänkta blir sensationella och oförutsägbara och att händelserna får nyhetsvärde. 2016 och 2017 års nyhetsmedia uppfylldes av rättsfallet som kom att gå under namnet Sommarstugemordet. Det rörde en mans drunkning samt en knivattack på ett sovande par. Fallet innehöll flera nyhetsvärdiga faktorer så som våld och en kvinnlig misstänkt.

Kriminologisk forskning baseras på män vilket betyder att media inte har några förklaringar till varför kvinnor begår brott. Det medför att media tenderar att använda standardbeskrivningar när de rapporterar om kvinnor som misstänks för brott. Kvinnan kan bli offer eller monster, dålig mor, mytiskt monster eller beskrivas utifrån sin sexualitet. Två personer stod misstänkta för Sommarstugemordet och media kom att fokusera på kvinnan. Uppsatsen undersöker varför fallet blev uppmärksammat och genom en empirisk undersökning av SVT:s och Aftonbladets artiklar kring Sommarstugemordet innan rättegången studeras hur media beskrev den kvinnliga misstänka.

Förkortningar

Brå.

f.

ff.

Ibid.

IVO.

SVT.

Brottsförebyggande rådet

Följande sida

Flera följande sidor

Ibidem ("på anført ställe")

Inspektionen för vård och omsorg

Sveriges Television

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I augusti 2016 rapporterade media att ett sovande par attackerats i sin sommarstuga av en okänd knivman. Frun överlevde medan mannen dog. Det ska dröja ett år innan tingsrättens dom avkunnas men från den dag parets dotter, och hennes pojkvän, misstänks för brottet beskrivs de i media som de skyldiga gärningspersonerna. Trots att pojkvännen sägs vara den som höll i mordvapnet och att kvinnan ska ha befunnit sig utanför huset under själva gärningen är det henne som media valde att fokusera på. Fallet kom att gå under namnet ”Sommarstugemordet”.¹

Enligt en rapport från Brottsförebyggande rådet (Brå) utgör andelen kvinnor cirka 20 % av samtliga personer som misstänks för brott under ett år.² Det faktum att andelen kvinnor är så låg medför en större sannolikhet för att brottet kommer ha ett nyhetsvärde och rapporteras om i media.³ Uppsatsens utgångspunkt är hur kvinnliga misstänkta beskrivs av media med särskilt fokus på den kvinnliga misstänkta i Sommarstugemordet.

1.2 Syfte och frågeställningar

Uppsatsens syfte är att undersöka hur kvinnor som misstänkts för brott framställs i media. Uppsatsen syftar närmare till att redogöra för vad som krävs för att ett brott ska bli rapporterat om i media med fokus på misstänkta kvinnor och medias porträttering av dessa. Vidare ska en empirisk undersökning göras kring hur den kvinnliga misstänkta i Sommarstugemordet skildrades av media.

För att fullgöra uppsatsens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- Varför blev Sommarstugemordet en nyhet?

¹ Wahlqvist och Kardell, Sommarstugemordet – detta har hänt, SVT Nyheter.

² Brå-rapport 2008:23, Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007, s. 373.

³ Jewkes s. 50.

- Hur beskrivs brottsmisstänkta kvinnor i media?
- Hur beskrevs Isabella Fredriksson i media?

1.3 Avgränsningar

Uppsatsen har avgränsats på flera olika punkter. Diskussionen mellan media och brott kan aktualisera flera olika problemformuleringar men här har jag valt att fokusera på misstänkta kvinnor i media. Avgränsningen till två mediehus i den empiriska undersökningen är gjord med hänsyn till uppsatsens omfattning. Att jag valt Aftonbladet och Sveriges Television (SVT) beror på att Aftonbladet är en privat kvällstidning medan SVT utgör Public Service. Det ska nämnas att de artiklar som redovisas i den empiriska undersökningen utgör ett urval av mediehusens artiklar aktuella för uppsatsen.

Rättsfallet som tas upp har valts utifrån kriterierna kvinnlig misstänkt, våldsbrott och genomslag i media. Sommarstugemordet utgör ett av 2016 och 2017 års mest uppmärksammade rättsfall.

1.4 Metod och material

Uppsatsen är skriven utifrån en litteraturstudie vid sidan av den empiriska undersökningen. Syftet med litteraturstudien är att undersöka forskningsläget för att sedan kunna analysera resultatet i den empiriska undersökningen. Den litteratur som har granskats utgör litteratur kring media och brott samt kvinnlig brottslighet.

Den empiriska undersökningen är gjord genom en kvalitativ studie av artiklar från två olika mediehus hemsidor på internet som behandlar Sommarstugemordet. En kvalitativ studie behandlar innebörden istället för ”statistiskt verifierbara samband”.⁴ Tolkningsen av den kvalitativa studien syftar till att bidra till förståelse kring den vetenskap som finns och är beroende av uppsatsens problemformulering.⁵

⁴ Alvehus s. 20.

⁵ Alvehus s. 20 - 22.

Det ska även nämnas att jag har valt att ändra namn på de privatpersoner som förekommer för att dessa inte ska kunna identifieras genom uppsatsen.

1.5 Tidigare forskning

Vad gäller tidigare forskning på området finns det rapporter framtagna av bland annat Brå angående kvinnors kriminalitet och Ester Pollacks avhandling kring media och brott. Vad gäller doktrin finns det böcker och artiklar som behandlar media och brott och kvinnor som gärningspersoner, bland annat *Media and Crime* skriven av Yvonne Jewkes.

1.6 Uppsatsens disposition

Uppsatsens inleds med en redogörelse över allmän kriminaljournalistik samt hur kvinnliga misstänkta generellt porträtteras i media. Därefter redovisas den empiriska undersökningen gjord kring Sommarstugemordet. Avslutningsvis presenteras en analys över varför Sommarstugemordet blev så uppmärksammat samt medias skildring av den kvinnliga misstänkta.

2. Kriminaljournalistik

2.1 Bakgrund

Pressituationen i Sverige består av public service samt kommersiella aktörer vid sidan av vissa media som delas ut gratis.⁶ Public service, exempelvis SVT, har i uppdrag att producera media åt statsmakten ”i *allmänhetens tjänst*”. De anses således ha ett större samhällsansvar jämfört med privata aktörer.⁷ Public service finansieras genom en avgift från medborgarna⁸ medan övriga aktörer på marknaden är hänvisade till annonsförsäljning⁹. Det betyder att ju fler nummer som säljs desto mer spridning får annonsen och desto mer pengar

⁶ Myndigheten för press radio och tv, *Medieutveckling 2017 - medieutbudet* s. 4f.

⁷ Nationalencyklopedin, public service.

⁸ Nationalencyklopedin, radio- och TV-avgift.

⁹ Nationalencyklopedin, dagstidning.

tjänar tidningen.¹⁰ Detta medför att nyheter produceras utefter vad som säljer bäst varför varje aktör strävar efter att skapa den ultimata rubriken med den mest sensationella nyheten.¹¹

2.2 Varför blir vissa händelser nyheter?

Enligt Jewkes ser samhället media som ett fönster ut mot verkligheten. Hon anser att media istället bör beskrivas som en prisma där verkligheten modifieras för även om journalister förväntas rapportera om nyheter objektivt sker det inte. De väljer att förändra historien för att skapa underhållning istället för att sakligt rapportera om händelsen. Vilka historier som är värda att rapportera om bestäms inte slumpvis utan journalister och redaktörer väljer noga utifrån vissa riktmärken och kriterier som ger händelsen nyhetsvärde.¹² För att sälja mer skapar media ”infotainment” genom att skriva om historier för att passa tidningen och därmed suddas gränsen mellan information och underhållning ut.¹³ Studier visar att det finns en överrepresentation av våldsbrott samt brott mot person i media jämfört med hur brottsstatistiken faktiskt ser ut¹⁴ och att våldsinslag i media har ökat genom åren¹⁵.

Jewkes har tagit fram ett antal kriterier en händelse bör innehålla för att ha nyhetsvärde.¹⁶ Till att börja med måste en händelse nå upp till ett *tröskelvärde* av drama eller viktighet. Tröskelvärdet är olika högt beroende på om aktören agerar lokalt, nationellt eller globalt. Vidare måste händelsen antingen vara *förutsägbar* så att media kan förbereda sin rapportering eller *oförutsägbar* och *oväntad* vilket skapar drama. Därefter kommer *förenkling* och *individualism*. För att läsaren ska bibehålla sitt intresse för en händelse krävs det att journalisterna kan förenkla komplicerade händelser. Det medför att media drar sig för att rapportera om exempelvis brottstrender så länge läsaren inte

¹⁰ Nationalencyklopedin, dagstidning.

¹¹ Berrington och Honkatukia s. 55f.

¹² Jewkes s. 45.

¹³ Berrington och Honkatukia s. 57.

¹⁴ Pollack s. 75.

¹⁵ Pollack s. 123f.

¹⁶ Jewkes s. 45f.

kan hänga upp resonemanget på någonting, så som en rapport. Detta kan leda till att massmedia presenterar brott och kriminella genom användandet av motsatser, god mot ond, skyldig mot oskyldig och normal mot onormal, istället för att undersöka de underliggande orsakerna. Kravet på individualism medför att media hittar rationella och förenklade förklaringar till händelser.¹⁷ Nästa kriterier är *risk*. Trots att majoriteten av grova våldsbrott begås av personer i offrets närhet tenderar media att fokusera på slumpartade händelser och överfall. Det medför en tro hos allmänheten att farliga gärningspersoner är redo att slå till när som helst, var som helst och mot vem som helst. Händelser som innehåller *barn, sex* eller *kändisar* har en hög sannolikhet att bli nyheter. Samma gäller för *våld*.¹⁸

Ytterligare kriterier är att händelsen sker nära läsaren antingen *geografiskt* eller *kulturellt* och att det till händelsen finns ett *grafiskt inslag* så som en bild eller video för att addera till nyhetsvärdet.¹⁹ Till sist står de presenterade kriterierna på en grund av *konservativa* argument som kan sammanfattas som ”det normala livet”²⁰. Det innebär att beteenden och händelser som går utanför det normala, traditionella, livet i det aktuella landet medför nyhetsvärde.²¹

Utöver Jewkes kriterier kan nyhetsvärdet bero på vilka personer som figurerar i händelsen. Enligt Cristie finns det i samhället ett idealiskt offer och en idealisk gärningsperson. För att uppnå status som det idealiska offret krävs det att personen är *svag*, exempelvis mycket ung eller sjuk, med ett *hederligt uppdrag* så som att hälsa på en gammal släkting. Offret ska befinna sig på en *plats* som hen inte kan klandras för, exempelvis på gatan på väg hem. Det krävs vidare att *gärningspersonen är elak och stor* samt att *gärningspersonen är okänd* för offret. Kraven beskriver exempelvis en oskuldsfull ung tjej som blir överfallen när hon går hem från sin sjuka mormor. En fru som blir slagen

¹⁷ Jewkes s. 46 – 55.

¹⁸ Jewkes s. 55 – 68.

¹⁹ Jewkes s. 60 – 66.

²⁰ I boken kallat ”the British way of life”.

²¹ Jewkes s. 68ff.

är däremot inte det ideala offret. Hon har ingått ett äktenskap, ett rättsligt avtal, med sin make och mannen kan ha haft fullgoda argument för misshandeln. Däremot förändras synen på det idealiska offret över tid. De personer som för 400 år sedan påstods vara häxor och brändes på bål frambringade inga sympatier från sina medmänniskor men anses nu vara offer. Den misshandlade frun börjar närma sig det idealiska offret eftersom båda parter i ett äktenskap i dagens samhälle har råd att skilja sig. Det idealiska offret får dock inte vara allt för starkt för då tappar personen den allmänna och offentliga sympatin som förknippas med statusen av att vara ett offer. Den misshandlade frun kommer därför aldrig bli ett idealiskt offer hela vägen fram. Om hon nu är självförsörjande, varför lämnar hon inte maken när risk för eventuell misshandel dyker upp?²²

Det idealiska offret skapar, och behöver, den idealiska gärningspersonen. Den ideala gärningspersonen utgör en motpol till det ideala offret och är en för offret okänd person som helst kommer långt ifrån geografiskt. Gärningspersonen ska nästan uppfattas som omänsklig.²³

3. Kvinnliga misstänkta i media

3.1 Bakgrund

Enligt en rapport från Brå gjord 2007 har andelen kvinnor som begår hot- och våldsbrott ökat med 86 % mellan 1995 och 2007²⁴ men andelen kvinnor bland misstänkta gärningspersoner var cirka 20 %²⁵. Enligt Jewkes medför den låga andelen att brott som tros ha begåtts av kvinnor når upp till ett tröskelvärde vad gäller nyhetsvärde enbart därför att en kvinna misstänks.²⁶ Nyhetsvärdet ökar ytterligare då de kvinnor som begår brott avviker från den traditionella, stereotypiska, bilden av kvinnan som finns i samhället. Kvinnan ses som en

²² Christie s. 48ff.

²³ Christie s. 55.

²⁴ Brå-rapport 2008:23, Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007, s. 389.

²⁵ Brå-rapport 2008:23, Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007, s. 373.

²⁶ Jewkes s. 131.

god varelse som tar hand om sina medmänniskor²⁷ och ska vara passiv, gift, monogam och moderlig²⁸. En kvinna som går utanför ramen och avviker sexuellt eller är våldsam blir fascinerande för media.²⁹ Det medför att kvinnor som begår grova brott drar till sig mer uppmärksamhet och lämnar ett avtryck som sitter i längre än män.³⁰

3.2 Medias beskrivning av misstänkta kvinnor

Den kriminologiska forskningen som är gjord hittills bygger på manlig brottslighet. Flera orsaker till kvinnlig brottslighet har genom historien presenterats. Orsakerna har bland annat behandlat penisavund, att kvinnor lär sig falskhet genom den sexuella akten där orgasm kan fejkas och att premenstruellt syndrom (PMS) gör kvinnan till ett okontrollerbart monster.³¹ Avsaknad av forskning medför att media försöker hitta olika anledningar till varför en kvinna går utanför den stereotypiska ramen och agerar avvikande. Jewkes har tagit fram en sammanställning av beskrivningar och fokuspunkter hos misstänkta kvinnor som media använder sig av.³²

1. *Sexualitet och sexuell avvikelse*

Kvinnor som begår brott tenderar att i media kategoriseras utifrån sin sexualitet. Antingen beskrivs de som sexuellt avvikande eller sexuellt oerfarna. Det ska nämnas att det inte endast är kvinnliga brottslingar utan även kvinnliga offer som blir uthängda i media om de fallerar att leva upp till de kvinnliga stereotyperna.³³

2. *Fysisk attraktion*

Som ett tillägg till de misstänkta kvinnornas sexualitet får dessa sitt utseende noga granskat i media. Antingen beskrivs de som okvinnliga med

²⁷ Kordon och Wetterqvist s. 12.

²⁸ Jewkes s. 131.

²⁹ Ibid.

³⁰ Jewkes s. 134.

³¹ Kordon och Wetterqvist s. 13ff.

³² Jewkes s. 135.

³³ Jewkes s. 135ff.

”traditionellt manliga” drag eller som en *femme fatale* om kvinnan är traditionellt vacker. Då använder hon sitt utseende för att snärja sina offer men är kall och likgiltig på insidan.³⁴

3. *Dåliga fruar*

Den traditionella synen på kvinnan utgår från att hon är hemmafru, alternativt tar hand om hemmet vid sidan av jobbet, och stöttar sin man. Kvinnor som går utanför ramen, som skadar eller dödar sin partner blir därför betraktade som dåliga fruar, nästan oavsett vad som har lett fram till brottet.³⁵

4. *Dåliga mödrar*

Den dåliga modern går emot den traditionella bilden av mamman som uppfostrar med omsorg och som tar hand om sin familj. Nästan alla kvinnor som begår brott får stämpeln som dålig mor i media oavsett om de är mödrar eller inte, oavsett om deras brott begåtts mot barn eller inte och oavsett om de är gärningspersoner eller offer.³⁶

5. *Mytiska monster*

Den dominerande beskrivningen av kvinnor som brottslingar utgörs av konstruktioner tagna ur religion, klassisk litteratur och konst. De målas upp som exempelvis häxor, vampyrer, onda förförerskor eller ”fallna” kvinnor. Ofta används dessa beskrivningar tillsammans med referenser till kvinnlig homosexualitet.³⁷

6. *Galningar*

Enligt Jewkes får kvinnor rådet att i domstol erkänna och säga att de led av psykiska sjukdomar vid tiden för händelsen. De hoppas därmed få vård istället för fängelse. Kvinnliga företeelser så som graviditet och laktation har tidigare utgjort tillräckliga ”ursäkter” för barnadråp medan menstruation och

³⁴ Jewkes s. 140f.

³⁵ Jewkes s. 141ff.

³⁶ Jewkes s. 143ff.

³⁷ Jewkes s. 146ff.

klimakteriet har varit en förklaring på kvinnlig brottslighet eftersom tillstånden behandlats som psykopatologiska tillstånd orsakade av hormoner.³⁸

7. *Onda manipulörer*

Kvinnor som begår brott tillsammans med en man utgör den svåraste kategorin kvinnor för de som vill förstå varför kvinnor begår brott. Kvinnorna är oftast inte offer eller hämnare, kan inte beskrivas som lesbiska och deras inblandning i brott gör det omöjligt att finna sympati för dem. Medias lösning blir då att lägga all skuld på kvinnan. Hon blir den avgörande faktorn och utan henne hade mannens våld inte fått något utlopp.³⁹

8. *Icke-agent*

När samhället inte erkänner att kvinnor kan bruka våld precis som män utan ser henne som antingen ett stort barn eller som en man, exempelvis genom att beskriva henne som manligt lesbisk, förlorar hon sin mänsklighet. Hon har således agerat, men inte som en samtida kvinna utan som ett subjekt. Endast vid dödandet av en misshandlande partner eller barnadråp behåller hon sin mänsklighet. Hon ses då som ett offer för sina omständigheter. Medias misslyckande med att påvisa kvinnans inverkan syns genom att de väljer att undvika rapportering kring vissa av brottets detaljer. Detta är tydligast när kvinnan är misstänkt för våldtäkt eller sexuellt utnyttjande.⁴⁰

Eftersom bilden av kvinnor består i att de inte är lika kapabla att begå brott i jämförelse med män blir misstänkta kvinnor sensationella för samhället.⁴¹ Genom att vara misstänkt för ett brott bryter kvinnan både mot den sociala normen att inte bryta mot laget och det traditionellt kvinnliga beteendet. Därmed är hon dubbelt avvikande som den misstänkta mannen.⁴² Detta medför att media vanligtvis porträtterar misstänkta kvinnor som 'offer' eller

³⁸ Jewkes s. 148ff.

³⁹ Jewkes s. 150ff.

⁴⁰ Jewkes s. 152ff.

⁴¹ Easteal m.fl. s. 38.

⁴² Easteal m.fl. s. 32.

'monster'.⁴³ De som lever upp till den stereotypiskt kvinnliga bilden och exempelvis dödar sin misshandlande partner blir i media offer för sina omständigheter.⁴⁴ Det är vanligare att dessa kvinnor beskrivs utifrån deras utseende och att deras historia berättas utifrån de traditionellt, stereotypiska, kvinnliga normerna som att de klarar av att sköta hemmet samt är sexuellt och religiöst "rena".⁴⁵ De kvinnor som däremot går emot den kvinnliga stereotypen, vars brott och bakgrund inte lever upp till kraven för offer, blir istället monster. Det är dessa kvinnor som i media beskrivs som kalla, själviska och maskulina.⁴⁶ Det finns ytterligare en etikett, nämligen 'galen'.⁴⁷ Den beskriver kvinnor som exempelvis begår barnadråp där media förklarar handlingen genom sinnesrubbnig hos kvinnan.⁴⁸

Medias bild av en misstänkt kvinna förstärks om media kan använda flera av beskrivningarna samtidigt. Att en kvinnlig misstänkt som blivit ett monster dessutom utifrån sin sexualitet eller sexuella handlingar kan beskrivas som lesbisk bekräftar hennes ondska. Förutom att vara misstänkt för ett brott och därmed bryta mot kvinnligheten, går hon emot samhällets syn på den rätta kvinnliga sexualiteten. Då kan hon i medias ögon inte vara något annat än ett monster. De kvinnor som misstänks ha dödat sina barn och som inte lever upp till kriterierna för att vara 'galen' blir inte bara monster utan även dåliga mödrar. Detta då kvinnans status går ut på att vara mamma och att kvinnor inte bara förväntas att vara mamma utan att även vara en bra sådan.⁴⁹

⁴³ Easteal m.fl. s. 31.

⁴⁴ Weare s. 340.

⁴⁵ Easteal m.fl. s. 32.

⁴⁶ Weare s. 346.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Weare s. 344.

⁴⁹ Weare s. 347ff.

4. Sommarstugemordet och Isabella Fredriksson

4.1 Bakgrund

Utrymmet i nyhetsmedia kom under 2016 och 2017 till stor del ges åt Sommarstugemordet. I centrum stod en kvinna, Isabella Fredriksson, misstänkt för brotten tillsammans med sin pojkvän. Att hon var flerbarnsmamma tillsammans med tre olika fäder, att hon greps första gången på en flygplats på väg utomlands och att hon tidigare varit inblandad i brottsutredningar spädde på medias intresse.

4.2 Medias återgivning av händelseförloppet

2015 hittade Isabella Fredriksson sin dåvarande make⁵⁰ död i sjön nedanför hennes föräldrars sommarstuga. Försäkringsbolaget, där maken hade en livförsäkring, fann vissa omständigheter kring dödsfallet underliga varför de undersökte dödsfallet och sedan krävde att en förundersökning skulle påbörjas av polisen⁵¹, något som sedan gjordes⁵². 2016 attackerades Fredrikssons föräldrar i samma sommarstuga av en person med kniv när paret låg och sov. Mamman överlevde och kunde ringa SOS medan pappan inte klarade sig.⁵³ Fredriksson blev intressant i brottsutredningen och tretton dagar efter händelsen greps hon tillsammans med sin pojkvän för attacken på föräldrarna.⁵⁴ Tidigare samma år var hon inblandad i en polisutredning där hon anklagades för att ha sexuellt utnyttjat två flyktingpojkar. Hon ska sedan i sin tur ha anmält dem för kränkande fotografering.⁵⁵

Nedan redovisas hur Aftonbladet och SVT rapporterat om Isabella Fredriksson på deras respektive nätupplaga fram till rättegången. Som nämnts

⁵⁰ Fortsättningsvis endast kallad ”make”.

⁵¹ TT, 41-åringen kopplad till tidigare dödsfall, SVT Nyheter.

⁵² Zachariasson, 41-åringens exmans drunkningsdöd utreds på nytt, SVT Nyheter.

⁵³ Nordström och Hjertén, Mördare på fri fot efter Arbogamordet, Aftonbladet.

⁵⁴ Hjertén, Forsberg och Dickson, Dottern gripen för sommarstugemordet, Aftonbladet.

⁵⁵ Claesson: 41-åringen målsägande i annan utredning, SVT Nyheter.

tidigare tar uppsatsen endast upp ett urval av de artiklar intressanta för uppsatsen.

4.3 Aftonbladets skildring av Isabella Fredriksson

Fredriksson nämns dagen hon blir misstänkt för attacken på föräldrarna, men först vid gripandet skrivs den första längre artikeln i Aftonbladet. Den tar upp hennes makes drunkning året innan och menar att om det inte rör sig om en olycka föreligger förmodligen ett ekonomiskt motiv hos Fredriksson då hon kort efter händelsen ska ha köpt en lyxbil. Det skrivs också att hennes pappa var förmögen. Även de tidigare brottsutredningarna nämns, bland annat det misstänka sexuella utnyttjandet.⁵⁶ I efterföljande artiklar rapporterar Aftonbladet vidare om utredningen angående anklagelserna att Fredriksson ska ha sexuellt utnyttjat och sedan misshandlat två pojkar.⁵⁷ De nämner också att hon tidigare fått flera klagomål från sina grannar då hon ska ha haft flera ”*asylsökande pojkar*” inneboende i sin lägenhet och att detta lett till konflikter med grannarna.⁵⁸

Två dagar efter gripandet skriver Aftonbladet att Fredriksson, ”*flerbarnsmamman*”, av vänner beskrivs som ”*kall, manipulativ och impulsstyrd*”. Vi får veta att hon ska ha bett människor i sin omgivning att misshandla andra personer åt henne för pengar och att ingen betvivlar att hon är kapabel till mord. Vidare skriver Aftonbladet: ”*Enligt ytterligare en källa, som också bekräftar bilden av kvinnan, ska 41-åringen ha kontaktat flera personer kort efter mordet i sommarstugan och bett om hjälp att fly landet*”.⁵⁹

I oktober rapporterar tidningen om vad som framkommit av den sinnesundersökning Fredriksson och pojkvännen genomgick. Hon säger att

⁵⁶ Hjertén, Forsberg och Dickson, Dottern gripen för sommarstugemordet, Aftonbladet.

⁵⁷ Hjertén och Micic, Flera polisutredningar runt Arbogaparet, Aftonbladet.

⁵⁸ Forsberg, Granne: ”Som om det vore en film”, Aftonbladet.

⁵⁹ Hjertén, Micic och Forsberg, Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person, Aftonbladet.

hon känt sig oönskad och föraktad av män men att hon befann sig i relationer för att passa in i samhället. Journalisten skriver: ”Den 41-åriga kvinnan har flera barn med flera olika män men beskriver trots det i utredningen att hon har ett uttalat förakt mot män och att hon i ung ålder förstod att hon ’aldrig skulle kunna leva med en man’”.⁶⁰

Efter att polisen påbörjat förundersökningen angående makens dödsfall skriver Aftonbladet att det finns flera omständigheter ”som talar till hennes nackdel” rörande drunkningen. Enligt tidningen är det inte möjligt att sova tolv timmar med två små barn som hon menar hon gjorde den natten och hon ska ha larmat tolv timmar efter maken påstås ha åkt ut med båten. Personer i mannens närhet ska ha blivit förvånade över att han följt med henne till sommarstugan då de vid tiden var separerade. Hon ska tidigare ha frågat flera personer om de kunde döda maken åt henne samt ska tidigare ha försökt förgifta honom under en utlandsresa.⁶¹ I en senare artikel med rubriken ”... Så misstänks 42-åringens exmake ha lurats i mordfälla” rapporteras att Fredriksson ska ha lurat in maken i hennes bil genom att säga att han skulle få skjuts för att hämta sina barn. De ska sedan ha kört till sommarstugan.⁶² I en annan artikel skriver journalisten att maken var förälskad i Fredriksson och uttryckt sin kärlek i radio men att anhöriga anser att hon är manipulativ och ville att han skulle bryta kontakten med närstående. Maken sägs också ha varit rädd för Fredriksson varför hans anhöriga direkt ska ha misstänkt att Fredriksson låg bakom dödsfallet. Enligt närstående ska hon, upprepar Aftonbladet, ha försökt förgifta sin make på en semester med en spruta trots att han var spruträdd och dödshotat honom.⁶³ I en efterföljande artikel skriver tidningen att hon delgivits misstanke om försök till grovt bedrägeri då hon ska ha försökt få ut livförsäkring efter maken ”som hon själv tecknat”.⁶⁴ När Fredriksson delgetts misstanke om mord på maken upprepar tidningen

⁶⁰ Hjertén, Arbogadottern: Jag har alltid känt mig oönskad, Aftonbladet.

⁶¹ Hjertén, Frågetecken kring makens död, Aftonbladet.

⁶² Dickson, Nya uppgifter: Så misstänks 42-åringens exmake ha lurats i mordfälla, Aftonbladet.

⁶³ Hjertén, Injicerade maken med en spruta gift, Aftonbladet.

⁶⁴ Tagesson, 41-åringen i Arboga misstänkt för nya brott, Aftonbladet.

uppgifterna kring makens rädsla, hennes påstådda dödshot samt att ingen är förvånad över misstanken. En vän till familjen ska till tidningen ha sagt: ”*Hon kan gott sitta där hon sitter. Längre. Hon är väldigt manipulativ, har alltid varit det.*”⁶⁵

Aftonbladet rapporterar att Fredriksson, häktad med fulla restriktioner vilket förbjuder henne att ha kontakt med omvärlden, ska ha skickat flera ”*hemliga meddelanden*” till pojkvännen signerade med hennes cellnummer.⁶⁶ Lapparna ska vara skrivna på ett utländskt språk och utsmyckade med hjärtan. Dessutom misstänks hon ha försökt muta en anställd på häktet genom att erbjuda den anställda 5 000 kronor för att posta ett brev åt henne.⁶⁷ I en senare artikel skriver Aftonbladet att Fredriksson tvingas byta häkte efter att lapparna avslöjats.⁶⁸

Efter att pojkvännen ska ha erkänt attacken på föräldrarna skriver Aftonbladet att Fredriksson ljugit i en intervju till tidningen. Hon ska ha sagt att de båda varit hemma den aktuella kvällen och därmed gett pojkvännen falskt alibi.⁶⁹ Hon påstås tidigare ha kommit bra överens med föräldrarna så länge de hjälpte henne ekonomiskt men uttryckt vilja att bränna ner sommarstugan.⁷⁰ En överåklagare säger att ”*åklagarsidan har ett gynnsamt bevisläge*” eftersom Fredriksson kommer få svårt att hävda att hon inte var delaktig i mordet efter erkännandet.⁷¹ Aftonbladet rapporterar även vad Leif GW Persson, professor i kriminologi, sagt i SVT:s program *Veckans Brott*. Han ska mena att polisen förmodligen ser Fredriksson som anstiftare till Sommarstugemordet och att det var pojkvännen som ”*höll i redskapen*”.⁷²

⁶⁵ Hjertén och Micic, Arbogakvinnan misstänks för mord på sin make, Aftonbladet.

⁶⁶ Granlund och Hjertén, Arbogakvinnan utreds för hemliga meddelanden inne på häktet, Aftonbladet.

⁶⁷ Tagesson och Hjertén, Försökte muta vårdare att skicka brev, Aftonbladet.

⁶⁸ Granlund, 41-åringen flyttad – togs på bar gärning i häktesdusch, Aftonbladet.

⁶⁹ Hellsten och Hållbus, Här ljuger 42-åringen – ger pojkvännen alibi, Aftonbladet.

⁷⁰ Hjertén, Injicerade maken med en spruta gift, Aftonbladet.

⁷¹ Hellsten och Hållbus, Här ljuger 42-åringen – ger pojkvännen alibi, Aftonbladet.

⁷² Forsberg och Dickson, Arbogaänkan: ”Ett trauma som inte är så litet”, Aftonbladet.

4.4 SVT:s skildring av Isabella Fredriksson

SVT skriver tidigt att kvinnan misstänkt för Sommarstugemordet även är intressant för polisen rörande hennes makes död då försäkringsbolaget hävdar att någon tecknat en livförsäkring i makens namn innan olyckan. Artikeln avslutas med att konstatera att Fredriksson greps på flygplatsen när hon *”försökte lämna landet”*.⁷³

Dagen efter rapporterar SVT att makens anhöriga ska ha uttalat sig och sagt att de aldrig trott att drunkningen var en olycka då mannen var fullt frisk och simkunnig. Dessutom, påstår de, var maken rädd för Fredriksson och de ansåg det märkligt att hon inte larmade myndigheterna förrän morgonen efter hans försvinnande.⁷⁴ En tid in i utredningen ska Fredriksson, enligt SVT, ha delgetts misstanken angående försök till grovt bedrägeri då hon tros ha tecknat en livförsäkring på 2,5 miljoner i makens namn. Journalisten skriver att maken hittades i *”bara”* en meter djupt vatten och att försvinnandet anmäldes *”först”* efter tolv timmar.⁷⁵

I en artikel skriver mediehuset att två av Fredrikssons asylboende inte blivit godkända av Inspektionen för vård och omsorg (IVO), att boendena ska ha saknat fullgott brandskydd och att hon tidigare anklagats för sexuellt utnyttjande av två flyktingpojkar.⁷⁶ Fredriksson ska ha använt sig av *”våldslakejer”* för att misshandla flyktingpojkarna som påståtts ha filmat det sexuella utnyttjandet. Angreppet ska ha hänt tre veckor före Sommarstugemordet. På en fråga svarar den intervjuade kammaråklagaren att han inte tror att en uppföljning av misshandeln av polisen hade kunnat förhindra Sommarstugemordet.⁷⁷

⁷³ TT, 41-åringen kopplad till tidigare dödsfall, SVT Nyheter.

⁷⁴ Sannemalm, Anhörig: *”Trodde aldrig på drunkningsteorin”*, SVT Nyheter.

⁷⁵ Lodding, Ny misstanke mot 41-åringen: försökte teckna sin mans livförsäkring, SVT Nyheter.

⁷⁶ Hedlund, Ytterligare ett av 41-åringens boende drevs olagligt, SVT Nyheter.

⁷⁷ Sundberg, Arbogakvinnans *”våldslakejer”* misshandlade flyktingpojkar – hördes inte av polisen, SVT Nyheter.

SVT skriver om den sinnesundersökning som Fredriksson och pojkvännen genomgick. Enligt journalisten visar den att båda kan lida av en allvarlig psykisk sjukdom⁷⁸ och i nästa artikel rapporteras att en sinnesundersökning inte konstaterar någon som psykiskt sjuk utan endast att det finns misstankar samt att en rättspsykiatrisk undersökning rekommenderas⁷⁹.

Fredriksson, rapporterar mediehuset, ska ha försökt styra sin omgivning från häktet genom att skicka lappar vilket tyder på hennes delaktighet i Sommarstugemordet.⁸⁰ Det ska handla om lappar med utländsk text och hjärtan signerade med Fredrikssons cellnummer.⁸¹ SVT skriver senare att Fredriksson fått byta häkte på grund av platsbrist men att pojkvännen inte flyttats.⁸² Fredriksson ska vidare vara misstänkt för att ha mutat en vakt på häktet⁸³ samt för hot mot tjänsteman efter att ha uttryckt vilja att skada förhållningsledare och andra personer⁸⁴. Utöver det menar SVT att hon misstänks för stämpling till mord efter att ha försökt förmå människor att mörda andra personer åt henne.⁸⁵ Det ska röra sig om personer som hon är oense med, bland annat tidigare kompanjoner.⁸⁶ Vidare rapporteras att polisen dyker efter mordvapnet som användes på föräldrarna vid en vägbro som ligger på vägen mellan sommarstugan och Fredrikssons bostad.⁸⁷

I en artikel där huvudtemat är pojkvännens erkännande av attacken på Fredrikssons föräldrar, skriver journalisten att pojkvännen blev placerad på det ungdomsboende där Fredriksson arbetade när han anländande till Sverige. Han ska ha genomfört gärningarna efter att Fredriksson lovat honom en chans till uppehållstillstånd. Han ska inte blivit lovad pengar utan fallit för ”kvinnlig

⁷⁸ Zachariasson, 41-åringen kan lida av en allvarlig psykisk störning, SVT Nyheter.

⁷⁹ Erath, Nästan ingen som kommer till oss är friska, SVT Nyheter.

⁸⁰ Söderman, Så försökte kvinnan styra omgivningen, SVT Nyheter.

⁸¹ Sannemalm, Arbogaparet utreds för hemliga lappar, SVT Nyheter.

⁸² Westerberg, Mordmisstänkta 41-åringen har flyttat till nytt häkte, SVT Nyheter.

⁸³ Damon Dastory, 41-åringen misstänks ha mutat vakt – ville skicka brev till anhörig, SVT Nyheter.

⁸⁴ Wahlqvist, 42-åringen misstänks för nya brott, SVT Nyheter.

⁸⁵ Söderman, 42-åringa kvinnan misstänks ha försökt beställa flera mord, SVT Nyheter.

⁸⁶ Sannemalm, Offren kräver närmare en miljon i skadestånd, SVT Nyheter.

⁸⁷ Sannemalm, Polisdykare letar efter mordvapnet i ”sommarstugemordet”, SVT Nyheter.

list” och sägs ångra det han gjorde.⁸⁸ Han inte ska ha utvecklat känslor för Fredriksson även om paret, enligt SVT, ansökt om att få gifta sig⁸⁹ utan istället ha känslor för en annan person⁹⁰.

I april rapporterar SVT att Fredriksson ska ha redogjort för vad hon gjorde under natten då föräldrarna attackerades och att hon haft flera olika förklaringar. Hon ska ha påstått att hon sålt sex, försökt köpa vapen och handlat mat. Det skrivs i artikeln att hennes försök till olika förklaringar visar på hennes personlighet och hon beskrivs som manipulativ.⁹¹

Det ska också nämnas att SVT skriver artiklar baserade på uttalanden från Leif GW Persson, bland annat från TV-programmet *Veckans Brott*. Efter att det misstänkta paret varit häktade en längre tid säger Persson att polisen måste ha något tyngre i utredningen än vad som har framkommit i media för att kunna hålla kvar dem i häktet och att polisen arbetar utifrån teorin att Fredriksson anstiftat mordet och mordförsöket på föräldrarna.⁹² Persson tvivlar inte, enligt SVT, på att Fredriksson är inblandad då pojkvännen inte själv hade hittat till stugan.⁹³ Vidare uttalar sig Persson att det inte är förvånande att Fredriksson utöver det misstänks för mordet på sin maken: ”*Varje tänkande människa som varit på platsen inser ju att det inte går att drunkna av egen kraft där utan det måste ha hänt något*”. Han ska ha fortsatt och sagt att polisens misstankar kring Fredriksson måste bygga på en rättsmedicinsk observation eftersom ”*hon själv har ju inte varit särskilt meddelsam...*”.⁹⁴

⁸⁸ Sannemalm, Mördade – för att få stanna i Sverige, SVT Nyheter.

⁸⁹ Eriksson och Sannemalm, Pojkvännen erkänner sommarstugemord, SVT Nyheter.

⁹⁰ Ridderstolpe, Paret planerade gifta sig, SVT Nyheter.

⁹¹ Sannemalm, Arbogafallet: Påstod att hon sålde sex under mordkvällen, SVT Nyheter.

⁹² Damon Dastory, Leif GW på plats vid mordplatsen utanför Arboga: ”Ingen vanlig mordplats”, SVT Nyheter.

⁹³ Ågren och Horvatovic, Leif GW Persson: ”Juridiskt knepigt att binda kvinnan till mordet”, SVT Nyheter.

⁹⁴ Berger, GW: Polisen var slarvig när de hittade mannen, SVT Nyheter.

5. Analys

Att Sommarstugemordet blev ett av 2016 och 2017 års mest uppmärksammade rättsfall beror på att fallet innehåller flera faktorer som medför nyhetsvärde. Mord och grova våldsbrott når som regel alltid upp till tröskeln för nyhetsvärde varför händelsen skulle ha blivit en nyhet även utan övriga omständigheter, dock utan den stora uppmärksamheten som nu blev. Att en av de misstänkta är en kvinna medför också att händelsen får nyhetsvärde utan hjälp från de andra omständigheterna eftersom förutsägbarhetskravet därmed uppfylls. Alla ska kunna känna sig säkra i sina egna hem varför förutsägbarhetskravet även uppfylls genom att det är ett sovande par som attackeras i sin sommarstuga. Media snabba rapportering om försäkringsbolagets misstankar angående makens livförsäkring uppfyllde Jewkes förenklingskrav eftersom media kunde tillskriva Fredriksson ett ekonomiskt motiv för handlingarna. Behovet att fördjupa sig i orsakerna bakom händelserna fanns därmed inte. Utöver dessa uppfyllde Fredriksson 'konservatism', det sista uppställda kriteriet för nyhetsvärde. Genom att ha flera barn tillsammans med olika män och en tjugo år yngre pojkvän levde Fredriksson inte upp till det "normala livet".

Flera av de beskrivningar av kvinnliga misstänkta Jewkes ställer upp stämmer överens med medias bild av Fredriksson. Det är tydligt att media målat upp henne som ond manipulatör. Båda mediehusen redogör för makens drunkning på ett sätt som ger läsaren uppfattningen att det inte rör sig om en olycka redan innan polisens beslut att påbörja en förundersökning. Enligt media föreligger det ett ekonomiskt motiv bakom handlingen då försäkringsbolaget är misstänksamma angående livförsäkringen. Maken ska ha varit rädd för Fredriksson och blivit lurad ut till stugan. Mediehusen rapporterar vidare att makens anhöriga aldrig trodde att det rörde sig om en drunkning då Fredriksson tidigare ska ha förgiftat och dödshotat maken. Eftersom läsaren lägger mycket tillit i uttalanden från en kriminalprofessor medför Perssons publicerade kommentarer att läsaren ytterligare försäkras om att dödsfallet inte var naturligt. Vidare skriver Aftonbladet redan i andra artikeln kring

Sommarstugemordet att personer i Fredrikssons närhet uttalat sig med uttryck som ”*manipulativ*” och ”*impulsiv*”. SVT använder samma vokabulär, senare än Aftonbladet men fortfarande innan rättegången.

Rörande attacken på föräldrarna rapporterar Aftonbladet att föräldrarnas relation till dottern inte varit den bästa och SVT skriver att polisen dyker efter mordvapen på vägen mellan Fredrikssons hem och sommarstugan. Aftonbladet skriver uttryckligen att Fredriksson ljugit till tidningen och gett pojkvännen falskt alibi. Detta utan att tidningen kan vara säker på att erkännandet är sanningsenligt. Att pojkvännen menar att han genomförde gärningarna på uppdrag av henne samt att hon ska ha lovat honom ett uppehållstillstånd förhöjer ytterligare mediabilden av henne. Hon påstås ha förmått en man att knivhugga hennes föräldrar med hjälp av hennes, som SVT uttrycker det, ”*kvinnlig list*”. SVT menar också att hon inte kan förklara vad hon gjorde under kvällen hennes föräldrar attackerades. Att hon ger flera olika förklaringar ska tyda på hennes manipulativa personlighet. Dessutom rapporterar båda mediehusen att Fredriksson försökt påverka sin omgivning genom att skicka lappar och smugla ut brev. Mediehusen reflekterar inte över att hon är mamma till flera barn hon inte får ha kontakt med utan menar att en oskyldig person inte agerar på det viset under fulla restriktioner. Utan att hon blivit fälld vid domstol för någon av händelserna ser läsaren Fredriksson som den självklara gärningspersonen. Enligt media förefaller det ligga i Fredrikssons natur som ond manipulatör att kallblodigt mörda sina föräldrar och sin före detta make med ekonomiska motiv, med eller utan hjälp.

Vidare har Fredriksson i media målats upp som dålig fru och dålig mamma. Hon ska ha försökt ta livet av maken tidigare och hennes anhöriga påstår att han var rädd för henne. Enligt media ligger hon, med största sannolikhet, bakom hans död för att få ut hans livförsäkring. Så agerar inte en bra fru. Hon kan inte heller anses vara en ansvarsfull mor eftersom hon har flera barn med olika män samt en pojkvän som är tjugo år yngre. Hon påstås utöver det ha dödat barnens morföräldrar samt fadern till några av barnen vilket en god mor inte gör.

Medias bild av Fredriksson uppfyller inte alla Jewkes beskrivningar. Ingen av de undersökta artiklarna nämner Fredrikssons utseende eller hur hon klär sig. Eftersom Fredriksson har pojkvän och barn med flera män ges ingen möjlighet för media att rapportera om Fredrikssons (avvikande) sexualitet. Hon målas inte heller upp som ett mytiskt monster. Detta trots att hon enligt media har förmått andra att begå våldsbrotten åt henne, i alla fall attacken på föräldrarna. Att media valt att inte beskriva hennes sexualitet, utseende eller göra henne till ett mytiskt monster kan förklaras genom att samhället blivit mer jämställt och feministiskt och att det speglas i media. Det kan också bero på att bilden av Fredriksson som ond manipulatör växer för varje omständighet som media rapporterar om. Media behöver då inte de andra beskrivningarna, artikeln läses ändå.

Om pojkvännens erkännande är korrekt är det han som attackerat föräldrarna. Media porträtterar honom trots det som ett offer med oturen att lita på fel kvinna. Han gjorde allt i hans makt för att få stanna i Sverige. All skuld läggs på Fredriksson. En kvinna som bryter de traditionella kvinnliga normerna om godhet och oskuldsfullhet, som kan göras till ond manipulatör och monster har ett större nyhetsvärde och medför att fler tidningar blir sålda jämfört med om media fokuserat på pojkvännen. Dessutom behöver journalisterna därmed inte försöka finna andra, mer djupgående, orsaker till hennes påstådda agerande utan kan fokusera på henne som monster.

SVT upplevs rapportera mer kliniskt jämfört med Aftonbladet, även om mediet också som visat skriver om företeelser som verkar negativt för Fredriksson. I regel skriver SVT kortare artiklar där ett huvudfokus presenteras i ingressen medan Aftonbladet har längre artiklar där oklarheter ibland uppkommer kring vad journalisten vill få sagt. I ett försökt att få deras läsare att hänga med i historien skriver Aftonbladet ofta vad som hänt tidigare, utöver det nya som framkommit. Åtgärden får dock effekten att läsaren repeterar de omständigheter som verkar negativt mot Fredriksson och att bilden av henne försämras ytterligare. Aftonbladet lägger generellt sett också

ut texten mer, något som blir tydligt i deras rapportering angående sinnesundersökningen. Mediet skrev ut vad hon hade sagt i undersökningen och bemötte Fredrikssons ord med egna konstateranden och värderingar varför hennes ord lät tomma och motsägelsefulla. Artikeln upplevs bygga på hennes kalla och manipulativa sida hon påstått ha. Aftonbladet tycks vrida uppgifter och omständigheter till att fungera negativt för Fredriksson. SVT rapporterade mer sakligt kring sinnesundersökningen och vad hon sagt. Dessutom följdes artikeln av en annan artikel där det konstaterades att en sinnesundersökning främst handlar om rekommendationer för en eventuell rättspsykiatrisk undersökning. Det är dock möjligt att ställa sig frågan varför SVT inte valde att slå ihop de två artiklarna för att skapa mer förståelse hos läsaren om vad en sinnesundersökning innebär. Istället upplevs det vara ett taktiskt drag hos SVT för att upprätthålla bilden av Fredriksson eftersom två artiklar skapar merarbete för läsaren och kräver att läsaren kopplar dem samman.

Den empiriska undersökningen visar att mediehusen ibland skiljer sig åt angående vad de publicerar. SVT rapporterar exempelvis om IVO och polisdykningarna medan Aftonbladet väljer att inte göra det. Trots detta är det möjligt att dra slutsatsen att båda mediehusen tidigt upplevs ha målet att meddela bilden av Fredriksson som en ond person skyldig till brotten till sina läsare. Det finns dock någonting anmärkningsvärt. Båda mediehusen rapporterar kring att Fredriksson byter häkte men har två helt olika anledningar till varför bytet sker. Enligt Aftonbladet ska det vara ett resultat av de försök att kontakta omvärlden Fredriksson vidtagit medan det enligt SVT handlar om platsbrist där pojkvännen dock inte flyttas. En jämförelse av artiklarna ger inte svaret på vilket som är det rätta. Det går dock att säga att även om Aftonbladets förklaring tydligt är skrivet negativt för Fredriksson är även SVT:s förklaring till viss del ogynnsam för Fredriksson. Att pojkvännen inte flyttas medför att läsaren får en antydning om att myndigheterna inte litar på Fredriksson.

Båda aktörerna skriver om anklagelserna rörande sexuellt utnyttjande och SVT rapporterar om IVO. Det gör det möjligt att föra en diskussion rörande vad som anses vara nödvändig samhällsinformation och vad som endast leder till att en persons anseende försämras. Förundersökningen om sexuellt utnyttjande lades ner tillsammans med Fredrikssons anmälan av pojkarna för kränkande fotografering. Behövde läsarna ta del av den uppgiften när hon vid tiden för publicering endast var häktad och inte dömd? Eller överhuvudtaget? Detsamma kan sägas om artikeln kring IVO. Uppgifterna rör överhuvudtaget inte någon utav polisutredningarna hon var inblandad i. Beslutet från IVO kom efter att hon greps. Artiklarna leder endast till att medias bild av den onde och manipulativa Fredriksson stärks då hon nu även ska ha försökt lura myndigheter, inte bara personer i hennes närhet.

Utöver innehållet i artiklarna ska journalisternas ordval kommenteras. Rubrikerna upplevs vara skrivna med dramatiska formuleringar för att locka läsaren till att klicka på artikeln. De sätter tonen för artiklarna eftersom de ligger kvar i läsarens tanke när huvudtexten läses och kan medföra att slutsatser dras som journalisten inte uttryckligen skrivit ut. Detta är tydligt i Aftonbladets artikel kring spekulationerna om varför maken befann sig vid sommarstugan när han dog. Ord som *"lurade"* och *"mordfälla"* används. Dessutom använder båda mediehusen ord som inte upplevs sakliga. När Fredriksson grips nöjer sig inte mediehusen med att skriva ut att det skedde på en flygplats utan tillägger att hon *"försökte lämna landet"*. Det antyder att hon försökte fly från någon eller något. Vidare skriver SVT att maken hittades i *"bara"* en meter djupt vatten. Ordet medför en osaklighet då det antyder att drunkningen inte var en olycka, trots att det vid tiden för artikeln inte stod klart att han bragts om livet. Det finns ytterligare exempel på ordval möjliga att diskutera. Vad som kan konstateras efter den empiriska undersökningen är att ordvalen valts i syfte att förstärka medias bild av Fredriksson som ond manipulator och skyldig till de brott hon står misstänkt för.

Ett sovande äldre par som attackeras av en person med kniv i sin sommarstuga utgör det idealiska offret som Christie diskuterar. De har ett respektabelt

uppdrag, är svaga och kan inte klandras för att befinna sig i sin egen säng. Medias bild av Fredriksson utgör en slug och manipulativ kvinna som känner sina brottsoffer. Hon är inte stor och stark som den idealiska gärningspersonen. Däremot uppmålas hon i media som den ultimata kvinnlig brottslingen som är ond, manipulativ och ett elakt monster. Om Christies kriterier för den idealiska gärningspersonen anses vara byggd på den manliga brottslingen utgör bilden av Fredriksson den idealiska kvinnliga gärningspersonen, med undantag för att hon känner de drabbade.

Den empiriska undersökningen och efterföljande analysen visar att media framställde Isabella Fredriksson som framförallt en ond manipulatör och monster. Detta gjordes då misstänkta kvinnor är få till antalet och därför blir sensationella i media och samhället. Kombinationen av grovt våld och det idealiska offret och den idealiska gärningspersonen ledde till att fallet blev 2016 och 2017 års nyhetsföljetång.

Käll- och litteraturförteckning

Litteratur:

Alvehus, Johan, *Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2013.

Christie, Nils, *Det idealiska offret*. Åkerström, Malin & Sahlin, Ingrid (red.), Det motspänstiga offret, Studentlitteratur, Lund, 2001.

Jewkes, Yvonne, *Media & crime*, 3. ed., Sage, London, 2015.

Kordon, Suzanne & Wetterqvist, Anna, *Gärningsmannen är en kvinna: en bok om kvinnlig brottslighet*, [Ny uppl.], Blue Publishing, Stockholm, 2010.

Pollack, Ester, *En studie i medier och brott*, Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Univ., Diss. Stockholm: Univ., 2001, Stockholm, 2001.

Artiklar:

Berrington, Eileen och Honkatukia Päivi, "An Evil Monster and a Poor Thing: Female Violence in the Media", *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* Vol. 3, Issue 1, 2002.

Easteal, Patricia, Bartels, Lorana, Nelson, Noni och Holland, Kate, *How are women who kill portrayed in newspaper media? Connections with social values and the legal system*, Women's Studies International Forum, Elsevier, 2015.

Weare, Siobhan, "The Mad", "The Bad", "The Victim": *Gendered Constructions of Women Who Kill within the Criminal Justice System*, *Laws* 2, no. 3: 337-361, 2013.

Myndighetsrapporter:

Brottsförebyggande rådet, Rapport 2008:23, *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007 Kapitel: Kvinnors brottslighet.*

<<https://www.bra.se/download/18.1ff479c3135e8540b2980008087/1371914737723/18+Kvinnors+brottslighet.pdf>>.

Myndigheten för press radio och tv, Rapport: *Medieutvecklingen 2017 – Medieutbud.*

<<https://www.mprt.se/Documents/Publikationer/Medieutveckling/Medieutbud/Medieutveckling-2017-Medieutbud.pdf?epslanguage=sv>>.

Uppslagsverk:

Nationalencyklopedin, sökord: *dagstidning.*

<<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/dagstidning>> (hämtad 2017-11-27).

Nationalencyklopedin, sökord: *public service.*

<<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/public-service>> (hämtad 2017-11-27).

Nationalencyklopedin, sökord: *radio- och TV-avgift.*

<<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/radio-och-tv-avgift>> (hämtad 2017-11-28).

Undersökt material:

Aftonbladet:

Isabelle Nordström och Linda Hjertén: ”Mördare på fri fot efter Arbogamordet”, *Aftonbladet*, publicerad 2016 – 08 – 09,

<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23308335.ab>>, besökt 2017 – 11 – 15.

Linda Hjertén, Oscar Forsberg och Staffan Dickson: ”*Dottern gripen för sommarstugemordet*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 08 – 16, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23352102.ab>>, besökt 2017 – 11 – 15.

Linda Hjertén, Mira Micic och Oscar Forsberg: ”*Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 08 – 16, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23359871.ab>>, besökt 2017 – 11 – 15.

Oskar Forsberg: ”*Granne: 'Som om det vore en film'*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 08 – 16, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article23354124.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Linda Hjertén: ”*Frågetecken kring makens död*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 09 – 01, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23441506.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Linda Hjertén och Mira Micic: ”*Flera polisutredningar runt Arbogaparet*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 09 – 08, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23476545.ab>>, besökt 2017 – 11 – 17.

Linda Hjertén: ”*Injicerade maken med en spruta gift*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 09 – 14, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23514209.ab>>, besökt 2017 – 11 – 17.

Oskar Forsberg och Staffan Dickson: ”*Arbogaänkan: 'Ett trauma som inte är så litet'*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 10 – 18,

<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article23741969.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Linda Hjertén: ”*Arbogadottern: Jag har alltid känt mig öönskad*”,
Aftonbladet, publicerad 2016 – 10 – 25,
<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23785812.ab>>, besökt 2017 – 11 – 17.

John Granlund och Linda Hjertén: ”*Arbogakvinnan utreds för hemliga meddelanden inne på häktet*” Aftonbladet, publicerad 2016 – 11 – 03,
<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23841245.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Eric Tagesson: ”*41-åringen i Arboga misstänkt för nya brott*”, Aftonbladet,
publicerad 2016 – 11 – 08,
<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23873984.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Eric Tagesson och Linda Hjertén: ”*Försökte muta vårdare att skicka brev*”,
Aftonbladet, publicerad 2016 – 11 – 28,
<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article24003035.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Linda Hjertén och Mira Micic: ”*Arbogakvinnan misstänks för mord på sin make*”, Aftonbladet, publicerad 2016 – 12 – 01,
<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article24022762.ab>>, besökt 2017 – 11 – 29.

John Granlund: ”*41-åringen flyttad – togs på bar gärning i häktesdusch*”,
Aftonbladet, publicerad 2016 – 12 – 16,
<<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/5Kqy6/41-aringen-flyttad--togs-pa-bar-garning-i-haktesdusch>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Johanna Hellsten och Susanna Hållbus: ”*Här ljuger 42-åringen – ger pojkvannen alibi*”, Aftonbladet, publicerad 2017 – 02 – 07, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/a/J9j86/har-ljuger-42-aringen--ger-pojkvannen-alibi>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Staffan Dickson: ”*Nya uppgifter: Så misstänks 42-åringens exmake ha lurats i mordfälla*”, Aftonbladet, publicerad 2017 – 02 – 16, <<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/G7ay9/nya-uppgifter-sa-misstanks-42-aringens-exmake-ha-lurats-i-mordfalla>>, 2017 – 12 – 06.

SVT:

Ann-Sofie Sannemalm: ”*Anhörig: 'Trodde aldrig på drunkningsteorin'*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 08 – 16, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/anhorig-trodde-aldrig-pa-drunkningsteorin>>, besökt 2017 – 11 – 20.

Helena Zachariasson: ”*41-åringens exmakes drunkningsdöd utreds på nytt*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 08 – 29 (uppdaterad 2016 – 08 – 31), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/41-aringens-mans-drunkningsdod-utreds-pa-nytt>>, besökt 2017 – 12 – 04.

TT: ”*41-åringen kopplad till tidigare dödsfall*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 08 – 17 (uppdaterad 2016 – 08 – 19), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/falsk-livforsakring-vid-arbogadod>>, besökt 2017 – 11 – 20.

Martin Ridderstolpe: ”*Paret planerade gifta sig*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 08 – 19, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/mordmisstankta-paret-planerade-gifta-sig>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Jon Wahlqvist och Johannes Kardell: ”*Sommarstugemordet – detta har hänt*”, publicerad 2016 – 08 – 19 (Uppdaterad 2017 – 11 – 07),

<<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/sommarstugemordet-detta-har-hant>>, besökt 2017 – 12 – 07.

Cecilia Hedlund: ”*Ytterligare ett av 41-åringens boende drevs olagligt*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 09 – 02, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/sormland/ytterligare-ett-av-41-aringens-boenden-drevs-olagligt>>, besökt 2017 – 11 – 20.

Jonna Claesson: ”*41-åringen målsägande i annan utredning*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 09 – 12 (uppdaterad 2016 – 09 – 13), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/sormland/41-aringen-malsagande-i-annan-utredning>>, besökt 2017 – 11 – 20.

Sepáram Damon Dastory: ”*Leif GW på plats vid mordplatsen utanför Arboga: 'Ingen vanlig mordplats'*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 10 – 18 (uppdaterad 2016 – 10 – 25), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/leif-gw-besokte-mordplatsen-ingen-vanlig-mordplats>>, besökt 2017 – 11 – 17.

Helena Zachariasson: ”*41-åringen kan lida av en allvarlig psykisk störning*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 10 – 21 (uppdaterad 2016 – 10 – 22), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/41-aringen-kan-lida-av-allvarlig-psykisk-storning>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Audrey Erath: ”*Nästan ingen som kommer till oss är friska*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 10 – 21 (2016 – 10 – 24), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/nastan-alla-som-kommer-till-oss-ar-inte-friska>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Ann-Sofie Sannemalm: ”*Polisdykare letar efter mordvapnet i 'sommarstugemordet'*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 11 – 03 (uppdaterad 2016 – 11 – 04),

<<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/polisdykare-letar-efter-mordvapnet-i-sommarstugemordet>>, besökt 2017 – 11 – 17.

Ann-Sofie Sannemalm: ”*Arbogaparet utreds för hemliga lappar*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 11 – 03, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/arbogaparet-utreds-for-hemliga-lappar>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Mattias Lodding: ”*Ny misstanke mot 41-åringen: försökte teckna sin mans livförsäkring*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 11 – 08 (uppdaterad 2016 – 11 – 15), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/ny-misstanke-mot-41-aringen-forsokte-teckna-sin-exmans-livforsakring>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Sepáram Damon Dastory: ”*41-åringen misstänks ha mutat vakt – ville skicka brev till anhörig*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 11 – 28 (uppdaterad 2016 – 11 – 30), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/41-aringen-misstanks-ha-mutat-vakt-ville-skicka-brev-till-anhorig>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Ella Berger: ”*GW: Polisen var slarvig när de hittade mannen*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 12 – 01 (uppdaterad 2016 – 12 – 02), <<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/gw-det-var-polisens-misstag-nar-de-hittade-mannen>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Ulrika Westerberg: ”*Mordmisstänkta 41-åringen har flyttat till nytt häkte*”, SVT Nyheter, publicerad 2016 – 12 – 16, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/mordmisstankta-41-aringen-har-flyttat-till-nytt-hakte>>, besökt 2017 – 11 – 29.

Ellinor Eriksson och Ann-Sofie Sannemalm: ”*Pojkvännen erkänner sommarstugemord*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 02 – 07 (uppdaterad

2016 – 02 – 08), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/pojkvan-erkanner-sommarstugemord>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Göran Ågren och Ivan Horvatovic: ”*Leif GW Persson: 'Juridiskt knepigt att binda kvinnan till mordet'*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 02 – 07, <<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/juridiskt-knepigt-att-binda-kvinnan-till-mordet>>, besökt 2017 – 11 – 17.

Christoffer Söderman: ”*42-åringa kvinnan misstänks ha försökt beställa flera mord*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 03 – 03, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/arbogamordet-misstanks-for-sju-fall-av-stamplig-till-mord>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Ann-Sofie Sannemalm: ”*Offren kräver närmare en miljon i skadestånd*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 03 – 09 (uppdaterad 2017 – 03 – 14), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/offren-kraver-narmare-en-miljon-i-skadestand>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Ann-Sofie Sannemalm: ”*Mördade – för att få stanna i Sverige*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 03 – 16, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/mordade-for-att-fa-stanna-i-sverige>>, besökt 2017 – 11 – 24.

Marit Sundberg: ”*Arbogakvinnans 'våldslakejer' misshandlade flyktingpojkar – hördes inte av polisen*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 03 – 27, <<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/arbogakvinnans-valdslakejer-ska-ha-misshandlat-flyktingpojkar>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Jon Wahlqvist: ”*42-åringen misstänks för nya brott*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 04 – 26, <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/42-aringen-misstanks-for-nya-brott>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Ann-Sofie Sannemalm: ”*Arbogafallet: Påstod att hon sålde sex under mordkvällen*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 04 – 27 (uppdaterad 2016 – 04 – 28), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/pastod-att-hon-salde-sex-under-mordkvallen>>, besökt 2017 – 11 – 28.

Christoffer Söderman: ”*Så försökte kvinnan styra omgivningen*”, SVT Nyheter, publicerad 2017 – 04 – 28 (uppdaterad 2017 – 06 – 19), <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vastmanland/sa-forsokte-kvinnan-styra-omgivningen>>, besköt 2017 – 11 – 28.